

Bij Linawijs in Culemborg krijgen kinderen zorg en onderwijs ineen

SAMENLEVING

Maaïke Bezemer – 11:04, 1 maart 2017

Marieke Stolte is leerkracht en verpleegkundige. Ze begeleidt haar dochter al vijf jaar thuis. © Koen Verheijden

De dochter van Marieke Stolte heeft autisme en redt het niet op school. Haar moeder richt nu een ontwikkelplek op voor slimme thuiszitters.

Wat als je kind zich op geen enkele school thuis voelt, maar wel superslim is en graag wil leren? Marieke Stolte begeleidt haar dertienjarige dochter al vijf jaar thuis, en heeft nu eindelijk een oplossing buitenshuis in zicht. Die heeft ze dan wel zelf moeten opbouwen. Linawijs, heet het. Geen school, geen zorginstelling maar iets daartussenin: een ontwikkelplek. En er kunnen nog twaalf andere thuiszitters terecht.

Dochter Lina heeft een stevige vorm van autisme, MCDD. Fysiek en cognitief is het een puber, maar sociaal-emotioneel is ze een heel stuk jonger. Tot groep vijf redde ze het op een gewone school, daarna leek het speciaal onderwijs een optie, maar ook daar werd ze

overvraagd. “Een beetje spanning en er ontstaat paniek”, vertelt moeder Stolte. “De dood van haar opa gaf een extra crisis, daarna is het op geen enkele school meer gelukt.”

Haar dochter durft nauwelijks nog naar buiten, heeft last van hallucinaties. Tegelijk begrijpt ze heel goed dat het niet ‘normaal’ is om niet naar school te gaan, en dat voelt, opnieuw, als falen. Er zijn weinig vriendinnen over.

Verantwoordelijkheden

Marieke Stolte is leerkracht en verpleegkundige. Een ideale combinatie die nu nog niet te vinden is buiten de deur. Scholen moeten zich aan leerlijnen en een strak tijdspad houden, en ze zijn doorgaans massaal en klassikaal. Ook in het speciaal onderwijs is de onrust groot; ieder kind heeft daar zo zijn eigen ongemakken. Op zorggebied zijn er best veel voorzieningen, maar zelfs een zorgboerderij doet nog te veel in groepsverband. Bovendien kent de Wet langdurige zorg een IQ-grens, weet Stolte. Met de intelligentie van haar dochter is nou juist niets mis.

Culemborg is straks vermoedelijk de eerste stad met een ‘ontwikkelpak’. Als een kind eenmaal zover is óm te komen, dan wil Linawijs vooral rust en veiligheid bieden. De kinderen krijgen elk een vertrouwde begeleider en een eigen ruimte. Een bubbel, zegt Stolte, waar ze de dag op hun gemak kunnen beginnen. Pas later volgen eventueel gezamenlijke activiteiten. En liefst ook praktische leervormen in de natuur of in de keuken. Stolte zoekt nu alleen nog een mooi gebouw - dat niet op een school lijkt - en een weldoener voor een startkapitaal.

Culemborg heeft meebetaald toen er een zaaltje gehuurd moest worden. Namens de coalitie van sociale ondernemers, wil de stad in de toekomst stageplaatsen of banen leveren. Huisvesting van scholen hoort ook tot de taak van gemeenten, maar daarvoor is er niet genoeg geld, zegt wethouder Collin Stolwijk. “Ik kan moeilijk voor elke groep een apart gebouw neerzetten.” Hij bekent dat hij net als moeder Stolte tegen ‘verkokerde systemen’ aanloopt. “Scholen en het regionaal samenwerkingsverband gaan over passend onderwijs, wij doen de zorgbudgetten.” Tegelijk voelt hij zich maatschappelijk verantwoordelijk. “Marieke zal het zelf niet snel zeggen, maar voor gezinnen is die permanente zorg en druk natuurlijk niet vol te houden.”

Tekst loopt door onder afbeelding

Marieke Stolte is leerkracht en verpleegkundige. Ze begeleidt haar dochter al vijf jaar thuis. © Koen Verheijden

Geen tijdelijke oplossing

Morele steun helpt al, vergoelijkt Stolte. “Ons initiatief vraagt een andere manier van denken, buiten alle definitives.” Inmiddels heeft Linawijs een netwerk van zestig man rond zich verzameld. Er zijn onderwijs- en zorgpartners in zicht. Kamerlid Loes Ypma heeft voor de Kerst een motie ingediend voor een ontwikkelbudget. Zo’n budget kan voorkomen dat instanties blijven bakkeleien over de rekening. Gemeente én samenwerkingsverband vullen dan samen en vooraf een pot met geld. Staatssecretaris Dekker heeft al geantwoord dat de ministeries van OCW en VWS niet vanuit Den Haag willen voorschrijven wie in welke situatie wat moet betalen. “Met kennis van de wettelijke ruimte, creativiteit en lef is al veel mogelijk.”

Stolte herkent dat wel, maar zonder voorfinanciering komt er geen geschikt gebouw, noch een goed team. “Linawijs is niet bedoeld als tijdelijke oplossing. Hoe erg zou het zijn voor onze kinderen als ook dit weer mislukt!”

Dat het een dure voorziening wordt, wil Stolte wel ontzenuwen. De Werkgroep ‘Vanuit autisme bekeken’ rekende uit wat de maatschappij ‘wint’ als mensen met autisme niet meer ‘uitvallen’ maar participeren. “Elke euro voor een levensbrede aanpak levert er vier op.”

Niet naar school

Het aantal thuiszitters in Nederland schommelt al jaren rond de 15.000, daar heeft de invoering van passend onderwijs - de wettelijke verplichting om voor elk kind een passende school te vinden - weinig aan veranderd. Er worden wel meer vrijstellingen afgegeven: afgelopen jaar 5500; drie keer zoveel als de 1800 van tien jaar geleden. Dan hoeft een kind vanwege lichamelijke en psychische gebreken helemaal niet meer naar school. De werkgroep Vanuit Autisme Bekeken schat dat een derde tot de helft van alle thuiszitters autisme heeft. Dat zijn tussen de 5000 en de 7500 kinderen.